Hochlöbl. k. k. Hofbibliothek, Wien

St. 5. V Gorici, 30. januarija 1880. Tečaj X.

SOČA

„Soča“ izhaja vsak petek s in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četvrt leta . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri *„poslanicah“* se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za veče črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizo „treh kron“, in na starem trgu.— V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravništvu „Soče“ na Korenji v Sticsa-vi hiši št. 253 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri uredništvu.

Iz državnega zbora.

Poročali smo uže zadnjič, da je poslanska zbornica z malimi spremembami sprejela vladni predlog gledé olajšanja revščine v deželah, najhuje zadetih po lanski letini. — Dotična razprava, katero imamo pred seboj v stenografičnem zapisniku, potrjuje našo sodbo, izraženo zadnjič v članku „d r ž a v n a p o m o č,“ da je namreč vlada sicer z d o b r o h o t n o p r a v i č n o s t j o odmenila podpore posameznim državnim stranem, katere je najnujniše potrebujejo, da pa njenin predlog ne sloni na t e m e l j i t i h s t u d i j a h, ampak bolj na površnih poročilih političnih deželnih in okrajnih organov. Državna pomoč, kakoršna je določena po sprejetej postavi, utegne nekoliko olajšati sedanjo revščino v nekaterih deželah, a ne priskrbuje prav nič, da bi se ob enem v okom prišlo enakim bodočim položajem v tistih deželah, kder se žalibog prepogostoma ponavlja potreba državne pomoči. No, sedanja vlada je še malo časa na krmilu, naj nam bode torej v tem slučaji dokazana resna volja, naglo in pravično pomagati, komur je pomoči silno potreben, tolažljivo poroštvo, da si bo prizadevala zanaprej pozvedeti v oskrbovanih deželah prave razmere in potrebe ter najti in vporabiti tem razmeram in potrebam primerne, trajno izdatne pripomočke.

Mej debato o prvem paragrafu, v katerem je budgetni odbor povikšal znesek 20.000 gl. za nakup neobhodno potrebnega živeža goriško-isterskim siromakom, oglasil se je tudi naš poslanec W i n k l e r za besedo. Govoril je tako:

„Naj mi bo dovoljeno, podpirati z nekaterimi kratkimi opazkami odborove predloge, kolikor zadevajo mojo goriško domovino. Omenjam namreč, da preuravnava d r ž a v n e c e s t e pri Kanalu in preuravnava d r ž a v n e c e s t e Gorica-Ajdovščina mej Černičami in vertovinskim mostom sti uže s a m i n a s e b i jako nujni deli, kateri bi se morali započeti tudi ne gledé na revščino. Visoka vlada je izgotovila dotične načrte uže pred več leti. Jaz imam n. pr. tukaj zastran preložbe ceste v soški dolini pri Kanalu ministerski ukaz od 5. septembra 1876, s katerim je vis. ministerstvo odobrilo načrt zadevajoč preuravnavo te ceste naročivši namestništvu, naj postavi dotični strošek v proračun za l. 1878. Od takrat so pretekla tri leta, žalibog ni bil finančen položaj Avstrije tak, da bi se bil mogel sprejeti dotični znesek v državni proračun; in tako se je zgodilo, da se je tisti in da so se drugi zneski za cestne stavbe, dasi jih je namestništvo predlagalo, leto za letom brisali iz državnih proračunov.

Če se sprejmejo zdaj nekateri teh zneskov v državni proračun, doseže se dvojni namen: na eni strani s p o l n i d r ž a v a s a m o s v o j o d o l ž n o s t, katero bi bila imela uže davno spolniti, ali bi jo morala vsaj v najkrajši dobi spolniti; na drugi strani pa se z zneski, odločenimi za javne stavbe v podporo revežem, pomoč nakloni potrebnemu prebivalstvu. Iz tega stališča priporoča se vsakakor odborov predlog in sicer tudi zastran vodobrambenih stavb pri Ogleji o tamošnjih zasipih, kateri so tudi e r a r s k a dela, enako cesti po soški dolini in oni mej Gorico in Ajdovščino. Tudi s tem, da se doženejo dela pri teh zasipih, pomaga država revnemu prebivalstvu v sedanjih stiskah, a zadostuje ob enem svojej d o l ž n o s t i.

V tem oziru mi ni nič več opaziti, le zeló moram obžalovati, da ni tu odločen prav za prav noben znesek v pomoč K r a s u, dasi je tam enaka ali pa še veča revščina, kakor drugod v goriški grofiji ali v sosednji Istri.

Toda ker se ima vladi izročiti 100.000 gold. v prosto razpolaganje, navdaja me nada, da se bode iz tega denara tudi kaj odločilo za nekatera javna dela v sežanskem in komenskem okraji, ker je, kakor sem uže rekel, tudi tam silno velika revščina.

V ta namen naj se odločijo obema okrajema primerne subvencije, ali vsaj predplače, katere bi po tem povrnila tamošnja okrajna cestna zaloga, ali morda celó deželni zalog. Po vsakem načinu bi morala vlada tudi kaj storiti za one ubogo prebivalstvo. Slednjič moram prav gorko priporočati na koncu načrta postave nasvetovano resolucijo, da se za izvrševanje onih del, ki se imajo započeti, v prvi vrsti vporabi domače ljudstvo.

Jaz zagovarjam to resolucijo in prosim ob enem vlado prav nujno, naj da izvršiti dela v l a s t n e m g o s p o d a r s t v u. Saj lahko potrjujem po svojih skušnjah, kako lahko je uspešno izvajati taka dela v lastnem gospodarstvu, ako se započenjajo pod nazorstvom zanesljivih oglednikov.

Ce se izroče dela podjetnikom, nastane lahko pri nas za domače ljudstvo nevarnost, da p r i v r e j o d e l a v c i i z s o s e d n j e I t a l i j e ter izpodnesejo namen, ki se namerava doseči.

Da se ne spustim v nadaljno razpravo, ter ne utrudim potrpežljivosti visoke zbornice, priporočam, naj se sprejmejo predlogi budgetnega odbora. —

Tudi verli zastopnik isterskih Slovanov, dr. V i t e z i č, ni zamudil ugodne prilike oglasiti se na korist svojim zastopancem. „V § 3 „je rekel,“ odločen je znesek 135.000 gld. za mejno grofijo istersko kot državna predplača deželnemu, okrajnim in občinskim zalogom za izvršitev javnih stavb.

Zelo moram obžalovati, da niso niti mej razlogi vladnega, niti mej onimi odborovega poročila navedena dela, ki se imajo započeti.

Gospoda! v Istri so prav posebne razmere. Tam imamo dve veliki narodni stranki, slovansko in italijansko, a velika večina prebivalcev so Slovani. Razmerje je na pr. kakor 3:1; pri vsem tem pa gospoduje italijanska stranka, ona ima nadvlado v največih občinah, v deželnem zastopu in tudi v državnem zboru. Ne bom tukaj preiskaval, od kod je to prišlo, omeniti hočem samo, kar sem razložil uže pri drugi priliki, da je bila tega zeló kriva v l a d a—kolikor absolutna, toliko ustavna. Kakor si bodi, stvari so take in bati se je zelo, da se pri odločovanji del ne bode postopalo prav objektivno, ampak da se bode morda tudi iz tega koval p o l i t i č e n k a p i t a l. Jaz ne bom stavil nobenega predloga, saj bi bilo tudi težko kaj o tem predlagati; vsakakor pa moram nujno priporočati visoki vladi, naj pazi na to, da se bode objektivno postopalo, kedar se bodo odločevala dela. —

V razpravi §. 7, kateri določuje svoto za nakup semenskega žita, oglasil se je zopet dr. V i t e z i č tako-le: „Strankarske razmere, kakor mi je bilo čast narisati jih v razpravi §. 3. in kakoršne so v resnici v Istri, preverjajo me, da priporočam tudi tu visoki vladi, da naj se pri delitvi posojil za semensko žito in vzlasti, ko se bodo revežem podpore delile za živež, opazuje največa objektivnost, to je, da se ne gleda na to, katere narodnosti je ta ali oni, ali kako je glasoval kedo pri tej ali oni volitvi, ampak da se ozir jemlje samo na pravo potrebo.

Jaz bi ne bil opomnil tega, ako bi ne bil pozvedel, da so tu in tam pri delitvi do sedaj nabranega denara prezirali to objektivnost in da so se godile zlorabe in nepriličnosti. Ker se je obravnava tega predmeta uže predolgo raztegnila, ne bom tu navajal posameznih slučajev, kateri so mi znani; opuščam to tudi zato, ker se nadejam, da bodo znale državne oblastnije zabraniti ponovitev enakih nepriličnosti“.

Oba gospoda zastopnika sta v pravem zmislu zagovarjala interese svojih dežel; upajmo, da si je vlada zapomnila njihove besede izvirajoče iz natančnega poznanja domačih razmer in da se bode tudi po njih ravnala; kajti le tedaj bode zdaj postavno zagotovljena državna pomoč, p r a v a, p r a v i č n a, i z d a t n a p o m o č.

LISTEK.

SNUBIČI V FAROVŽI.

Spisal Simon Bric.

Fara svetega Martina leži v lepej podolgatej dolini, katera se proti severu cepi na dvoje. V začetku te korače dviguje se nevisok holmec, na njem je cerkev farnega patrona in tik cerkve farovž, priprosta, prijazna hiša. Pod holmcem stoje v polokrogu kakor piščeta okolo koklje hiše šmartinske vasi, ki je prestolica celej fari.

V farovži stanujejo uže nad pet in dvajset let gospod Matija Konjic, čestitljiv starček, dober mož. Mnogo Šmartincev so uže okerstili, mnogo pokopali. Večkrat pravijo, da pride sedaj kmalo versta na nje iti po herbtu tje k sv. Štefanu na pokopališče.

Pa gospod Matija govoré le od lepšega; imajo res nad šest križev, a mesa in belega kruha jim ne manjka, za potrebo si privoščijo, gibljejo se, kolikor zdravju tekne — verh vsega jim pa posluži gospodična Elizabeta, sorodnica njih, kakor si človek le more želeti. Cemu bi jih gospod Matija ne učakali osemdeset, če jih Bog obvaruje nesreče?

Gospodična Elizabeta se pa nosi po mestnej šegi. Ko gre v terg, pripne klobuček na glavo. Ljudem pripoveduje, da zna nemško govoriti. Nasprotno se pa Dolinarjev gospod, ki je pel preteklo jesen novo mašo, nekako šegavo namuzne, kadar govoré o Elizabetinej nemščini. Cenim tedaj, da ne zna veliko. Zadnjić je bila gospodična Elizabeta v tergu in dotekel jo je bil gospod davkarski kontrolor Ivan Skomina, udovec, oče dveh živečih otrok. Cemu bi ne bil gospod Skomina srečen, cel božji dan denarje šteje. Kako se je toraj čudila s početka gospodična Elizabeta, ko je gospod Skomina tožil, da mu postaja na tem svetu dolg čas. Iz nadaljevanja je pa posnela veselo novico, da bi se gospod Skomina rad v drugić oženil, ter da je Elizabeta milost našla pred njegovim obličjem. Zarudela je v obraz in rekla mu je: „Veste kaj, gospod Ivan, vedno sem Vas globoko spoštovala in govorila bom z gospodom strijcem“. Na potu domu je bila Elizabeta srečna! gospa kontrolorkinja! — Trideseto leto ni več daleč! Zadnji čas:

Sè strijcem pa ni še govorila, ker je težko.

Pri svetem Martinu je dosti siromaštva in bogatije dovelj. Med bogataži je Andrej Koromač, starček, udovec. V hlevu ima šestnajst goved, v gori čudo sena, potem pa tudi denara, denara!

Toda kaj pomaga človeku bogatija, ako mu starost dan za dnevom občutljiveje tišči na ude. Ko je bil Andrej Koromač mlad, bil bi spal od mraka do zore; sedaj pet ur, več ne. Zimske noči so dolge. Koromač ima dovelj časa premišljevati svet in revo in težavo.

„Ej, Bog ti daj nebesa“, je zdihoval v tihej merzlej noči, „oster jezik si imela včasih in jezila si me dovelj, pa le dobra si bila, moja rajnka. Ko bi živela, bilo bi vse drugače, rad bi malo poterpel. Ti si umerla, hčere so se pomožile, sedaj sva samá s fantom na domu! Kadar odletim še jaz, poberejo fantu vse, sosedje in posli spravijo v nič fanta!“

Kedo je Koromačev fant? I no, France Koromač je, starega Andreja sin. Srednje, teršaste postave je, dela za dva, tobaka ne puši, pije ga ne, kvartati ne zna, za ženstvo ne mara in pet in dvajset let je star. Tovarši ga ne ljubijo, ker ni ž njimi; dekleta tudi ne, ker — — no, ker ima veče veselje nad rodovitnim kapiščem, nego nad dekletom, ko bi bilo lepše, kakor žlahtna cvetica „gartroža“.

Drugače so pa mislile matere. „Tista, ki dobi Franceta Koromačevega“, so govorile, bo srečna tukaj in na unem svetu. Lepó bosta živela in greha ne bo; če bi pa bilo kaj, uže plača toliko svetih maš in druzih prošnjá za nje, da bo duša vesela!“

Povedal sem, dobri bralci moji, kako je zdihoval Andrej Koromač zavoljo prihodnosti svojega fanta in ko je prišel v svojem preroškem duhu do sklepa, da pride fant po sosedih in poslih v nič, je obmolknil in mislil je dolgo in globoko.

Dopisi.

Iz Tolminskega 26. jan. (Izv. dop.) („Brencelj“ pa cerkveno petje.) Dobil sem po naključbi v roke ljubljanskega „Brencelja“ zadnji list za l. 1869. Lastnim očem skoro nisem veroval, zgrabila me je nevolja, ko sem bral črno na belem, kako „Rešpehtarjeva kuharica“ o cerkvenem petji sodi in piše in sicer sedaj, ko veljavni možje in veščaki na muzikalno-pevskem polji na to delajo, da bi se po cerkvah tako pelo, kakor gre. Imel sem odgovor na ta „Brenceljev“ članek že v peresu, mislil sem spraviti ga na papir, kar mi prinese poštar „Sl. Naroda“ 18. list, v kterem je neimenovan duhoven v imenu več drugih „Brencelju“ povedal, kar mu gre in ob enem sapo zaprl vsem tistim, ki Riharjeve kompozicije zagovarjajo in čez mero povzdigujejo, Cecilijance pa črnijo. Sapo jim je zaprl z besedami veljavnih mož in s določbami najviše cerkvene oblasti, ki ima pravico in dolžnost na vsa usta povedati, kaj se sme in mora v cerkvi peti, naj bo ljudem všeč ali ne. Da ne bodem predolg, postavim tu sem odlomek iz omenjenega dopisa v „Sl. Narodu“ v prevdarek vsem tistim, ki imajo s cerkvenim petjem opraviti. Glasi se tako:

„Ne mislite nekateri svojeglavneži in nevedneži, da boste zatrli cecilijanstvo, katerega se je poprijelo le na Nemškem in Avstrijanskem 22 katoliških škofov in vsi štirje češki škofje. Sklicujem se na Bollo Pija IX. „Ad commovendos animos“, v kterej papež potrdi nemško cecilijansko družbo, in ravno tisti cerkveni namen ima naše ljubljansko, od preč. knezoškofa potrjeno. Sklicujem se na Leona XIII., ki močno želi (vehementer desiderat), da se namen društva po vsem svetu razširi, kar je „Brenceljnu“ in njegovim nevednim pajdašem, se ve da, neznano. Ko bi šlo po okusu g. Alešovca in njegovih privržencev, bi se lepota in vrednost pesnij le v to stavila, koliko gre v pete, da cerkev veselje in radost drugače izraža, kot posvetna godba.

Po „Brenceljnu“ bi mo ala cerkev biti vse kaj druzega, ne pa svetišče, kjer se ponavlja in s petjem spremlja daritev, ki se je prvič vršila na veliki petek popoludne na gori Kalvariji; po njegovem bi cerkev morala biti šola, da se kratkočasnic učé mlatiči, ženice, pastirji in morda celó pijanci.

Kar se pa tiče Riharjevih pesnij, nij pozabiti, da Rihar, dasiravno zelo obdarovan, je bil samouk, in da je živel v spridenem času. Vendar je nekaj njegovih pesen dobrih, ki se tudi v Šenklavškej cerkvi pojó in bodo gotovo tudi v „Pesmarico“ prišle, ali grozna večina jih je za cerkev nerabnih. Sklicujem se zopet na avtoriteto, katero celi svet slavi, in ta jé: Witt, katerému je Pij IX. za njegove velike zasluge v cerkvenej muziki podelil doktorski naslov. Witt piše v „Musica sacra“: Es liegen der Redaktion eine Menge Rihar'scher Lieder vor, sämmtlich unter aller Kritik. Der so viel gerühmte Clerus der Laibacher Diözese soll sich vom Herzen freuen, dass endlich gemäss dem Befehle des Tridentiner Concils (Sess. 22, lascivum aut impurum), mit diesen über alles Maas hinaus prfanen und unreinen Compositionen aufgeräumt wird und soll mit allen Kräften mitwirken.“

Gg. duhovniki, učitelji in kar Vas je prijateljev cerkvenega petja, berite pazljivo dr. Witt-ovo kritiko o kompozicijah raj. Riharja in potem—sodite!

„Oženiti ga moram“, je slednjič bolj dihnil, kakor govoril. Videlo se je, da je bil Koromačev boj težak.

„Fant je priden“, nadaljuje, „uže pet in dvajset jih ima, pa se ne ogleduje še za ženstvom. Takemu se da dopovedati!“

Zopet je molčal stari. Verstil je vsa vasna dekleta, ki bi znala biti Koromačevega vredna, — a dobiti ni bilo mnogo. Gerde sinahe neče, premajhne ne mara, prevelike se boji, uboge nima rad — — da, Lazarjeva bi bila prav, pa Lazar je gerdin; skregal se je bil na senožeti, ker je bil Koromač pri mejniku enkrat preveč mahnil, ne iz dobičkarije. S takimi ne mešamo svoje kervi!

Kaj bi bilo z Elizabeto v farovži? Ima jih blizo trideset, pa še boljše, ne bo preobilnega rodu. Denar ima, gospod Matija je strijc, dominus vobiskum ni še stradal.

Drugo jutro sta Andrej in France Koromač tako dvogovorila:

„Fant, sem pojdi!“

„Kaj hočete?“

„Oženiti se moraš!“

„Kje?“

„V farovži!“

„V farovži??“

„Jutri pojdeva, govoril bom jaz, Ti ne znaš. Danes pa poglej tam v rebri“.

Mlajši Koromač je odšel.

(Konec prih.)

Iz Trente dne 28. jan. (Izv. dop.) Moja sporočila so vedno le žalostna, razun kedar pišem o botaniki ali turistiki. Danes sporočam tužnim srcem, da je včeraj 49 letni, oženjeni mož, Jože Čuder iz Trente hšt. 47, umerl nagle smrti. Včeraj zjutraj je šel v planino „Verebico“ drva gonit. O poldne so vdrle nad njim koze velik kamen kateri ga je zadel v desno roko in desno nogo; zadnjo mu je popolnoma pomastil in odtergal. Desna roka je tudi močno ranjena. Nad njim sta gonila drva tudi dva druga mladenča, ki sta kamnu vtekla in šla hitro gledat nesrečneža, kojega sta našla že v smrtnih bolečinah. Prosil jih je rajnki, naj ga neseta iz snega. To poslednjo željo sta mu hitro rada izpolnila. Potem je nesrečnež kmalo vzdihnil svojo dušo. Rajnki je bil največji revež v Trenti; zapustil je revno vdovo in 6. odraslih otrok. Bog ga je rešil iz rev in težav, in ga premestil po mojih mislih v boljšo deželo kakor je Trenta. Naj v miru počiva!

Iz Ljubljane 26. jan. (Izv. dop.) (Predstava dram. društva — † France Pirc, misionar. — Vse pleše.)

Minolo je uže mnogo dni, odkar sem Vam bil opisal zabavni večer v čitalničnej dvorani, omenol pervo predstavljenje dramatičnega društva, pervo javljénje po dolzem zimnem spanji in pokójnem molčanji; — a do sedaj niste še ničesa prinesli, kar mi sili misel v glavo, da se je gotovo stvar izgubila med kraškim okeršjem. Dovolite tedaj, da Vam danes — o poznej uri vsaj nekoliko omenim večera v nedeljo 11. jan. Da Vam po prošlih nekaterih tednih vendar še sporočam zastarele novice, je razlog, da je stvar prevelike važnosti za našo narodnost, našo uzbujo, naš napredek. — Da je dramatično društvo spalo toliko časa spanje pravičnega, ne smemo pripisovati samo njemu, nego i raznim važnim in neogibnim okólnostim in žalostnemu položénju njegovemu; — a préjdimo sklizko to pot in spomnimo se rajše zabave, katera je privabila obilno občinstvo obojega spola, razne starosti, raznih del in vsake obérti; sosebno se je udeležilo lepo število slov. učencev predstave, kar je bilo v obče vsem prav všeč: vsak rodoljub mora radovati se opazeč za narod uneto nadepolno mladino, katera donaša radovoljno po svojej zmožnosti o vsacem slúčaji svoj drobni dar in ga postavlja na narodni žertvenik, ako jej ni s previsoko vstopnino zagrájen vhód. Lepo je to in nasledovanja vredno!

Igra „Ogenj ni igrača,“ katero je spisal še živeči nemški pesnik in generalni upravitelj Gustav pl. Putlitz, na slovenski jezik pretožil Jos. Cimperman, je morda izmed najboljših dramatičnih proizvodov Putlitz-evih, le, žal! da ima tu in tam kak — a le redek — neleposloven izraz (kakor n. pr. Vam povem na tiho, da ne čujo drugi: da bi od smeha počil!) — Prdstava se je vršila prav gladko in sploh tako, da je bilo občinstvo z igro verlo zadovolino. Gospica Zoretić nas je kratkočasila in razveseljevala med dejanji se spretnim igranjem na glasoviru. — Tako naj deluje naše dram. društvo, skerbi za dobre, vzlasti domače igre in podpera po zmóžnosti dobre moči in naj nas v kratkem zopet iznenadi! Po tej póti lehko dospemo do prejšnjega stanja in upajmo tudi napredka: nekatera imena v letošnjem odboru nam dajejo poroštvo za to! —

Mnogim čitateljem je znan mož, kateri je preživel skoro polovino svojega dolzega življenja med divjimi indijanskimi narodi v Ameriki, znan nekaterim samo po imeni, drugim osobno. Umerl je tu dne 22. t. m. v četvertek gosp. France Pirc, misionar in starešina kranjske duhovščine. Gospod France Pirc, znan po svojej mnogoletnej vztrajnej delavnosti v vinogradu Gospodovem kakor misionar, je bil porojen na Gorenjskem, sin kmetskih roditeljev, sveršil gimnazijo in potem posvetil se duhovnemu stanu, bil do 44. leta svoje starosti župnik v Podbrezji pri Podnartu na Gorenjskem. Spisal je nekoliko lepo razumljivo pisanih knjižic v slovenščini ob umnem obdelovanji sadnih dreves in to je dalo povod c. kr. kmetijskej družbi, da ga je izbrala za svojega častnega člana. Leta 1830. ga pozove njegov rojak Friderik Baraga, tedajnji škof v St. Mary Upper Michigan v Ameriki k sebi in ga pošlje za misionarja v Lacroise v Severno Ameriko k indijanskim plemenom o reki Missisippi. Misionar je bil črez četirideset let, služil Bogu s plemenito udanostjo v svojem težkem poklicu. 27. feb. 1864 bil je v Ljubljani; v čitalnici uspisal se je lastnoročno v „knjigo za vpeljane goste,“ z besedami: „Franz Pierz, cath. Missionar na Indianskim v' Crow Wing Skofie St. Paul v' Minesota v' Gorni Ameriki.“ Komaj pred šestimi leti vernol se je telesno utrujen v Evropo in naselil se je v Ljubljani, kjer so mu v „farovžu“ priskerbeli stanovanje in prijazno ga negovali. Zavedal se je do poslednjega vzdiha, čemur so se čudili, vsi obiskujoči ga. Pogreb bil je slovesen v soboto 24. t. m. popoludne. Naj v miru počiva zaslužni devetdesetipetletni starček! —

Mlado in staro, kedor ima zdrave noge, vsak se hoče izplesati in čemu ne? — Prilike imamo mnogo, more biti, da preveč: vsako ljubljansko društvo, kakor „Liedertafel,“ filharmonično društvo, kazino, čitalnica itd. ima svoje male in velike plese, plesne vaje in igranke (Tanzkränzchen), in razven tega napraljajo še drugi stanovi „minorum gentium“ svoje izvozčiške, kočijažke, tergovske itd. plesove. — Kakor čitamo v poslednjej „Soči“, poklanjate se tudi vi Goričanje v obilnej meri boginji Terpsichori. Dobro zabavo!

Slavomil.

Z Dunaja (Izv. dop.) Uže pred božičnimi prazniki se je čitalo po slovenskih novinah, da se je ustanovil po enoglasnem sklepu zbora v krogu „Slovenije“ posebni juridični oddelek. V tem oddelku naj bi se vadili pravniki izražati se in predavati v lepej čistej slovenščini, da bi jih v poznejih letih slovensko uradovanje ne prizadevalo takih sladkosti, kakor jih prizadeva žalibože še dandanes večini naših uradnikov, ki se večkrat poslužujejo nemškega jezika iz edinega vzroka, ker so tega bolj navajeni bodisi v pismu bodisi v govoru. — 14. t. m. se je gori omenjeni pravni odsek konstituiral ter izvolil svoj pervi odbor. Voljeni so bili za predsednika g. R. Pukl, za njegovega namestnika g. E. Volčič, za tajnika g. Schweiger, vsi trije možje, od kojih se je, kar se tiče izverševanja težavnega posla, najboljšega nadjati; in res nam je g. Volčič uže 16. t. m. čital svoj jako zanimivi spis „O delovanji Slovencev na pravnem polji“ ter obljubil, da bode v prihodnji seji predaval tudi o delovanji naših južnih bratov Serbov in Hervatov na tem polji. Tako je vendar enkrat pravni odsek „Slovenije“ dejansko pokazal, da obstoji; lepa ideja, ki je bila dolgo le ideja brez mesa in kosti, se je utelesila in upati je, da se bode čedalje tembolj razvijala in krepila, da le resna volja, in te je neobhodno potreba, ne omaga ter podlegne škodljivi apatiji. V to ime pomozi Bog!

„Slovenija“ je imela zopet priložnost, da javno pokaže, kako da goji idejo prijateljstva z druzimi bratskimi društvi. Na poziv serbskega društva „Zore,“ naj bi Slovenija sodelovala pri proslavi stoletnice serbskega romanopisca Milovana Vidakovića, odgovorila je z enoglasnim sklepom, da se temu pozivu ustreže s kolikor mogoče mnogobrojno vdeležbo. Slavnost se je veršila na dan sv. Save t. j. 26. t. m. v lepej velikej dvorani Zillingerjevej. Navzoči so bili jako odlični gosti, tukajšnji serbski bogatini in kupci, deržavni poslanec g. Vitezič in tukaj bivajoči bivši serbski ministerski pervosednik g. Kaljevič; vseh oči pa so se obračale na mesto, kjer je sedel slavno znani serbski general Horvatovič, lep mož visoke postave in jako energičnega, a pri vsem tem prijaznega obraza. Tudi večina slovanskih dijaških društev je bila zastopana in celó dve nemški društvi „Akademische Lesehalle“ pa „Technische Rede-u Lesehalle“ ste se vdeležili te slavnosti; sploh se začenjajo Nemci v zadnjem času udeleževati bolj pogosto slovanskih veselic in slavnosti, ker so menda vendar uvideli, da nismo Slovani taki divjaki in da se tudi v slovanskem društvu človek lahko dobro zabava. Program se je veršil izborno in slovenski pevci so tudi ta vecer želi od zbranega občinstva obilno pohvalo. Peli so zbore: Nek dušman vidi,“ „Jadransko morje“, in „O Vidovu dnu“. Vsi trije zbori so se izverstno peli, zadnja dva pa sta se morala ponavljati. V zabavnem delu sledili so govori in napitnice. Od vseh govorov naj omenim le govor g. Pliverica, uda hervatskega društva „Velebita,“ ker je bil po svojej vsebini jako znamenit in za razmere med Hervati in Serbi jako važen. G. Pliverič je namreč v daljem govoru povdarjal potrebo sloge med Hervati i Serbi in konečno napil tej slogi v obče in slogi in prijateljstvu društev „Zore“ in „Velebita“ posebe. Živio-klici, ki so po končanem govoru nastali, bili so enaki orkanu, ki je dvorano, smelo rečem, pretresal; pa to ni čudo, saj se ne spominjamo, da bi bili kedaj take besede čuli v serbskem društvu iz ust Hervata. Da bi se ta sloga res izvršila, je in mora biti želja vsakega Slovana, posebno pa nas Slovencev, ki smo zmeraj to želeli, in to zmeraj posredovali, vedoči, da je nesloga med Hervati in Serbi edina ali vsaj glavna ovira duševnega združenja Jugoslovanov!

Politični pregled.

Z DUNAJA. — Poslanska zbornica se je te dni bavila z vladnim predlogom o zemljiškem davku; nekateri poslanci, zlasti Poljaki, bi to stvar najrajše zateguili ad calendas graecas, ker vedó, da bo morala njihova dežela vsled pravične preuravnave več davkov plačevati nego do zdaj; drugim se zopet strašno mudi, ker bi radi odvalili del pretežke butare. A večina je pravična, ne mara se prenagliti, da bi nikomur ne škodovala, pa tudi zatezati ne mara predolgo, da se bržé poravna krivica, komur se je do zdaj godila. V pondeljek je bil po živahni razpravi s 158 glasovi zoper 142 glasov sprejet predlog Lobkovič-ev, da se povrne vladni predlog davkovskemu odseku v zopetno posvetovanje z nalogom, da ima v 8. dneh

podati svoje poročilo. — Vodje finančnega ministerstva ni bilo pri tej seji, a nadomestoval ga je drug sekcijski šef — kar je uže kazalo, da vlada ni hotela svojih predlogov dalje zagovarjati. — Sploh se govori, da se Chertek-u tla pod nogami umikajo, a da se bo moral sam kmalo umakniti stalno nameščenemu ministru. Vsi časniki ugibajo vsak dan o bodočih ministrih za uk in finance; nekateri menijo celo, da se preustroji celo ministerstvo v zmislu desnice. Zadnji telegrami pa zagotovljajo, da je Taaffe-ju resna volja ohraniti svojej vladi koalicijski značaj, naj pride kar hoče. Ministerstvo naj torej ne bode ni pravi izraz avtonomistične večine, niti ne preudano ustavoverni manjšini — ne strankarsko, ampak posredovalno ministerstvo. Za nas je glavna stvar, da nam je vlada pravična, pravična v narodnem in vsakem drugem oziru. Toda po britkih skušnjah v preteklosti — ne moremo pričakovati, da nam bo pravična, dokler bosta pravosodje in poduk pod vodstvom Stremayr-ja, moža, vselej polnega lepih obljub, a strašno skopega, kedar gre za njihovo izvršitev. — Ofenheimova umazana pravda v poslanski zbornici je končana. V seji dne 29. t. m. je imel verifikacijski odsek poročati o njegovi volitvi — in neverjetne reči so razkrite v poročilu; — a Ofenheim je previdno uže v začetku seje naznanil, da položi svoj mandat. Koliko previdniše bi bil postopal mož, ako bi jo bil uže takrat pobrisal, ko se je začela preiskava nepoštenih agitacijskih činov, s katerimi je priplezal do mandata. A meril je najbrže poslanske tovariše po svojem vatlu ter zanašal se, da je prodrla korupcija tudi v vrste ljudskih zastopnikov. Hvala Bogu, da se je motil! — V isti seji je sprejela poslanska zbornica postavo zastran letošnjega vojaškega novačenja, katero se bo odsihdob vršilo vsako leto marcija in aprila meseca.

Obe delegaciji razpravljati še vedno proračun za skupne državne potrebe.

Z OGERSKEGA prihajajo čudne vesti, dokazujoče obćno spridenost, katera se javlja po velikih goljufijah v javni upravi. Celó ministri se navajajo kot deležniki grdih činov umazane sebičnosti. Opozicija, seveda, vporablja to stvar v svojo korist in uže so padle o tem ostre besede v zbornici. Tudi poulično rogovilenje, dvoboji in enake izjave madjarske kulture se še vedno ponavljajo v ogerskem glavnem mestu.

RUSIJA bo obhajala v kratkem slovesno 25 letnico vlade cara Aleksandra; vsi evropski dvori bodo pri tej priliki zastopani v Petersburgu. — Vladarja Bulgarije in Serbije se hočeta osebno deležiti velike slavnosti. — Ruski proračun za 1880 kaže 666.452.434 rubljev dohodkov in 666.256.500 rubljev stroškov; toraj 195.934 rubljev ostankov; posebna komisija preiskuje, če se da brez škode za državo kaj prigospodariti.

ITALIJANSKE zbornice seje so pret. ponedeljek prenehale, zborovanje je vsled kraljeve zapovedi odloženo. Tako tudi zdaj ni dovršena postava ob odpravi mlinskega davka in tudi ne preuravnava volilne postave.

NEMŠKI kancler Bismark je dolgo bolehal; a zdaj je nekda zopet zdrav in se je iz svojega Varzin-a vrnil v Berlin.

NA ANGLEŠKEM se stranke na vse kriplje pripravljajo za nove volitve; poprej pa se snide še enkrat sedanji parlament.

Domače stvari.

Minister Stremayr je v budgetnem odseku na pritožbi poslancev d.ra Klaič-a in d.ra Vošnjaka—kako se izvaja ravnopravnost pri dalmatinskih in slovenskih sodnijah, odgovoril tako-le: Kar se tiče uradovanja imam tri načela: 1. Na vsako vlogo mora c. kr. urad odgovoriti v tistem deželnem jeziku, v katerem je uloga spisana; 2. Zapisniki morajo pri vseh c. kr. sodnijah pisani biti v tistem deželnem jeziku, katerega stranka govori in 3. Končna obravnava se mora vršiti v tistem jeziku, v katerem so zapisniki spisani.

Kolikor še nismo, hočemo prihodnjič v koncu članka „Osoda enakopravnosti slovenskega jezika v c. k. uradih na Goriškem“ dokazati,—koliko resnice je v Stremayr-jevem odgovoru gledé naših uradov.

Društvo veteranov, o katerem smo zadnjič poročali, da se je ustanovilo v Gorici, nabira prav marljivo svoje ude. Ker ima društvo blag, patrijotičen namen in ker zadostuje letnina samo ednega goldinarja za deležitev, menimo, da se bode tudi od slovenske strani oglasilo mnogo mož, vzlasti vsi dosluženi vojaki, za vstop.

Odbor za podporo po slabi letini zadetih goriških deželanov, kateremu predseduje deželni glavar vitez dr. Pajer, nabral je uže drugi dan po svoji ustanovitvi nad 3000 gld. milodarov. Te dni, to je, kakor hitro dojde namestništveno dovoljenje, razpošlje po deželi in menda tudi drugam proklame za nabiranje darov. Mi voščimo iz dna srca v korist nesrečnim rojakom najsrečniši uspeh!

Sprememba v deželnem odboru. Deželni odbornik gosp. A. Gorjup je vzel zaradi bolehavosti odpust za nedoločen čas; na njegovo mesto stopi začasno g. Jos. dr. Tonkli.

Dobrodelen koncert. Mestni dobrodelni odbor je priredil sinoči v tukajšnjem gledišči sijajin koncert v pomoč mestnim siromakom. Program je bil prav lep in se je gladko izvrševal—v nekaterih točkah izvrstno. Vojaški orkester baron Hessovega pešpolka se je tako sponesel, da je zlasti z Lumbye-vo čarobno kompozicijo „Traumbilder-Phantasie“ vzbudil gromovito navdušenost v gledišči. Gosp. mestni župan kot predsednik dobrodelnega odbora je prišel iz svoje lože v parterre čestitat odličnemu kapelniku g. Milier-u. Za to točko je najbolje dopadal dvospev za sopran in alt iz opere „Saffo“; gospodični sestri Favetti ste želi zasluženo živahno pohvalo. Tudi zbori, možki zbor iz opere „Lorenzino dei Medici“, ženski iz opere „Saffo“ in mešani „La Marinaresca“ so bili lepi in prav srečno izvêdeni, seveda se je krasnemu vencu 15 rosnih devojk naj viharniše ploskalo.— Če bočemo zvesto poročati, moramo pohvalno omenjati še velicega „duo“ na dveh glasovirjih iz „Wiljem Tella“, v katerem sta gospodična Schütz in mladi gosp. vitez Pauletig razvila svojo lepo spretnost in slednjič dveh kompozicij tukajšnjega godbe učitelja g. Tirindelli-ja- zborov za glasovir, harmonij, gosli, vijole in vijoloncele — katera, dasi prav gladko in z občutkom izvršena, nista, kakor se nam je zdelo, nikogar ganila in še manj navdušila. Sploh moramo reči, da se nam je skoro neprimerno zdelo, videti na programu dve skladbi domačega skladatelja.—V obče pa moremo le pohvalno govoriti o koncertu, kateri je priskrbel lep večer zbranemu občinstvu—mestnim siromakom pa izdatno podporo.—

Občinske doklade za l. 1880. Deželni odbor goriški je dalje na znanje vzel, potrdil ali v dosego najviše potrdbe priporočil sledeče doklade: V šmartinski županiji po 10 0/0 na užit. vina; za občinski oddelek Šmartno 107 0/0 hišn. davka, 45 0/0 vseh izr. dav. v službah; Brestje 30 0/0 v denarju 25 0/0 v službah; Gunjače 30 0/0 v služb.; Kozana 68 0/0 den. 25 0/0 služb.; Kojsko 21 0/0 den. 8 0/0 služb.; Krasno 34 0/0 den. 80 0/0 služb.; Vedrijan 34 0/0 den. 80 0/0 služb.; Verhovlje 30 0/0 den. 36 0/0 služb.; Višnjevek 34 0/0 den., 52 1/2 0/0 služb.; Vipolže 64 0/0 den. 41 1/2 0/0 služb. — Černiče za županijo 50 0/0 na užit. vina in 20 0/0 na užit. mesa; k izrav. davkom za kat. občino Černiče 27 0/0, Batuje 1 1/2 0/0, Selo 16 0/0; — Rihenberg 31 0/0 izr. dav., Berje 42 0/0 izr. dav., zraven tega za celo farno občino rihenberško 13 0/0 hiš., prihod. in pridob. davka; — Skrilje 30 0/0 na užit. vina za celo županijo, za kat. občino Skrilje 93 0/0 izr. dav. v denarju in 22 0/0 v službah, Sv. Tomaž 46 0/0 v den., 16 0/0 v služb.; — Vertovin 34 0/0 izr. dav. v denarju, 14 0/0 v služb., 15 0/0 na užit. vina; — Avče 15 0/0 izr. dav. v den., 30 0/0 v služb., 50 0/0 na užit. vina in mesa; — Fara 20 0/0 izr. d., 45 0/0 užit. vina in mesa, Villanova 20 0/0 izr. d.; — Gradišče 25 0/0 izr. d., 64 0/0 užit. vina, 50 0/0 užit. mesa, davščina 1 gl. 70 kr. od vsacega hektol. piva; — Zagraja 20 0/0 izr. dav., 25 0/0 užit. vina in mesa, Sv. Martin 50 0/0 izr. dav., 25 0/0 užit. vina in mesa, Zdravšina 10 0/0 izr. dav., 10 0/0 užit. vina in mesa; — Biljana 50 0/0 izr. dav., 50 0/0 užit. vina; — Bračan 30 0/0 izr. d., 40 0/0 užit. vina in mesa; — Sv. Lovrenc pri Muši 5 0/0 izr. d., 50 0/0 užit. vina in mesa; — Medana 50 0/0 užit. vina; — Čopris 23 0/0 izr. d., 50 0/0 užit. vina in mesa; Viškon 17 1/2 0/0 izr. dav. v den., 3 1/2 v sl., 50 0/0 užit. vina in mesa; — Morar 21 0/0 izr. d. v den., 6 0/0 v služb., 35 0/0 užit. vina in mesa; — Ajel 50 0/0 izr. dav., 50 0/0 užit. vina in mesa; — Oglej 15 0/0 izr. dav., 100 0/0 užit. vina in mesa, davščina 1 gl. 60 od hektol. piva: — Campolongo 18 0/0 izr. dav., 30 0/0 užit. vina in mesa; — Cervinjan 50 0/0 izr. d., 100 0/0 užit. vina in mesa, 1 gld. od hektol. piva; — Flumižel 24 0/0 izr. dav., 50 0/0 užit. vina in mesa; — Grado 100 0/0 užit. vina in mesa, 1 gl. 80 kr. od hektol. piva; — Joaniz 50 0/0 užit. vina in mesa; — Muscoli 22 0/0 izr. dav., 50 0/0 užit. vina in mesa, 1 gl. od hektol. piva; Pradiziolo 10 0/0 izr. dav.; Strassoldo 18 0/0 izr. dav., 40 0/0 užit. vina in mesa; — Perteole 20 0/0 izr. d., 35 0/0 užit. vina in mesa; — Villa Vicentina 13 0/0 izr. d., 40 0/0 užit. vina in mesa; — Crauglio 20 0/0 izr. d.; — Devin 15 0/0 izr. d., 30 0/0 užit. vina in mesa za celo županijo; — Tržič (Monfalcone) 83 1/2 0/0 užit. vina in mesa, 1 gl. 60 kr. od hektol. piva; — Sv. Kocijan pri Pierisu 10 0/0 izr. d., 50 0/0 užit. vina in mesa; — Sv. Peter na Soči 10 0/0 izr. d., 50 0/0 užit. vina in mesa; Cassegliano 20 0/0 izr. d., 50 0/0 užit. vina in mesa; — Ronki 17 0/0 izr. d., 100 0/0 užit. vina in mesa, 1 gl. 76 kr. od hektol. piva, 8 kr. od litra žganja, 1 gl. od vsacega prasca, ki se proda na drobno, Vermegliano 22 0/0 izr. d., 100 0/0 užit. vina in mesa, Selce 17 0/0 izr. d., 100 0/0 užit. vina; — Turjak 30 0/0 izr. d, 30 0/0 užit. vina in mesa.

Simon Rutar, naš rojak s Krna doma, je imenovan za definit. učitelja na Kotorskem gimnaziji. Kolikor nam je ljubo, da je pri sedanjej obilnosti preskušanih historikov v primerno kratkem času dobil stalno službo, moramo na drugi strani obžalovati, da izgubimo iz ožje domovine tako odlično moč, marljivega nabiratelja domačega zgodovinskega gradiva in spretnega pisatelja na tem polji. Članki o bovškej in tolminskej zgodovini, o briskih gradovih in vipavskih trgih v lanskem tečaji našega lista so sad njegovih študij. Vemo pa tudi, da ima gospod Rutar v rokopisu uže dovršeno domovinslovje goriške dežele, zemljepis in zgodovino, ki ob kratkem ali temeljito razpravlja vse ono, kar bi moral vsak deželan vedeti o svoji domačiji. — Upamo, da pride zanimivo delo skoro v javnost. Mlademu profesorju pa želimo vse sreče mej jugoslovanskimi brati, kder najde gotovo tudi mnogo važnega gradiva za svoje študije; a svojim rojakom naj vendar ohrani v prvi vrsti svojo skrb in nadaljno delavnost.

Iz Štandreža se nam poroča, da je umeri dne 27. t. m. tamošnji vikarij preč. gosp. Ignacij Peternel in da je bil včeraj tako slovesen pogreb, kakoršnega si je zaslužil častitljevi 76 letni starček po dolgoletnem, požrtovalnem delovanji za dušni in telesni blagor svojih oskrbovancev. Rajnki je bil skoro povsod po Goriškem poznan kot praktičen zdravnik; od vseh strani so prihajali k njemu na svete v raznih boleznih in kolikor je mogel in znal, pomagal je vedno rad brezplačno. Štandrežka občina žaluje in žaluje po pravici po blagem moži, kateri ni v svojej pohlevnosti ves čas svojega pastirovanja nikomur nič žalega storil,—vstrezal pa in dobrote delil, komur koli je mogel. Lahka mu zemljica!

Nesreča nigdar ne počiva. Preteklo sredo je zajel neki stroj v Ritterjevi papirnici v Podgori domačega delavca in mu odlomil desno roko; drugemu pa, Sovodenjcu, ki je hotel tovariša rešiti, je brezobzirna mašina tako neusmiljeno odergnila hrbet, da je njegovo življenje v nevarnosti. Pomagal si je nekda še sam do doma, a kakor slišimo, so ga včeraj previdili.—

Spremembe uradnega osebja. Vitez Vintschgau, nekdaj c. k. okr. komisar v Gorici premeščen je v svojej lastnosti kot okr. glavar iz Pazina v Gradišče; v Pazin pride kot glavarstveni voditelj namestništveni tajnik g. Jetmar; voditelj c. k. okr. glavarstva v Sežani, g. vitez Bosizio je stalno imenovan za c. k. okrajnega glavarja. Čestitamo! G. v. Bosizio se je v svojem dosedanjem poslovanji jako prijaznega pokazal kraškim Slovencem v narodnem oziru, o še bolj se trudi — kar nam je dobro znano — po pravem spoznanji razmer in potreb — zagovarjati njihove materjalne koristi. Zato se s Kraševci tudi mi veselimo njegovega imenovanja. —

Veliki ples v goriški čitalnici je bil v preteklo saboto prav obilno obiskovan in jako živahen. In vedite, da ga niso oživljali ptuji elementi, ampak sami pravi čitalničarji in nekoliko ljubih gostov z dežele. Težko, da bi se moglo katero drugo društvo v Gorici ponašati s takimi veselicami, pri katerih nič ne kali lepe harmonije.

Nabrežinska čitalnica napravi 2. svečana v proslavljenje Vodnikovo slavnostni večer. Govorilo se bode, pelo, deklamovalo, burkalo, igralo in plesalo. Vabijo se vsi rodoljubi iz bližnjih in daljnih krajev.

Slovansko podporno društvo v Trstu priredi v dobrodelen namen v soboto, dne 31. t. m. v gledišču „Fenice“ veselico se sledečim programom:

I. del. 1. „U boj“—zl. pl. Zajc, peje zbor.—2. „Morje Adrijansko“—zl. Hajdrih, poje zbor sé spremljevanjem orkestra.—3. „V Ljubljano jo dajmo“—vesela igra v tréh dejanjih—zl. Jos. Ogrinec.—4. „Što čutiš“—zl. Dav. Jenko, poje zbor sé spremljevanjem orkestra.—5. „Banovci“—zl. Kraus, poje zbor.—Med točkami bode sviral orkester. Po koncertu odmor. II. Del. 1. Veliki ples. Začetek veselice točno ob 8 1/2 uri zvečer. Ustopnina h koncertu: parterre 40 sold. galerija 20 s. sedeži I. vrste 40 s. sedeži II. vrste 30 s. Ustopnina k plesu 1 gl. Ustopnice k besedi

in plesu dobivajo se do sobote opoludne: v mestni čitalnici, v kavarni „Comercio“ v prodajalnici g. F. Žitko, Corsia Stadion, št. 1 in zadnji dan v gledišču. Listki za sedeže prodajajo se izključljivo le v prodajalnici g. F. Žitko, Corsia Stadion št. 1.

Milodari za siromašne Istrane. Gospod Matej Oršič, bogoslovee v Gorici, je poslal odboru za stradajoče v srednji Istri 40 (štirideset) gold., koje so darovali sledeči p. n. gospodje:

Njih presvitlost, prevzvišeni gosp. A. Gollmayer, nadškof v Gorici 10 f.—G. Dr. Zorn 2 f.—G. Štefan Kocijančič 2 f.—G. Dr. Josip Gabrijelčič 1 f.—G. Dr. Flapp 1 f.—G. Dr. Alpi 1 f.—G. J. Marušič 2 f.—G. A. Mahnič 2 f.—G. Bolter 1 f.—G. Bensa 2 f.—G. Jordan 3 f.—G. Rešpet 40 s.—Centazzo 1 f.—G. Kafol 2 f.—P. n. bogoslovska mladež 9 f. 60 s.

Vsem p. n. darovalcem za njihova darila in g. Oršiču za njegov trud se v imenu odbora za stradajoče v srednji Istri prav srčno zahvaljuje

tajnik odbora
Berbuč.

V isti namen nam je poslal v. č. gosp. Peter Kobal dekan v Šempetru 5 gl.

Deset zapovedi časnikarskim sodelovalcem. Iz nemškega lista smo posneli sledeče vrste, katere naj si dobro zapomnijo naši prijazni sodelovalci:

1. zapoved: Piši vselej samo na eno stran, ker treba večkrat list razrezati, da se razdeli delo mej stavce.—2. zapoved: Piši jasno in razločno, pazi posebno na lastna imena in ptuje besede, ker nemaš pravice goljufati urednika in stavce za njihovo čas zahtevaje, da raztolmačijo tvoje čačke.—3. zapoved: Ne piši mikroskopično, kajti stavec mora brati rokopis na pol metra daljave in urednik ima včasih tudi kaj spremeniti. — 4. zapoved: Ne začenjaj prav na vrhu, ker urednik mora večkrat naslov spremeniti, ali, kder ga ni—kar mu je navadno ljubše—zapisati in zraven tega potrebuje prostora da zaznami, kako naj se stavi članek. — 5. zapoved: Ne zavijaj nigdar svojega rokopisa, ker se nad tem vsak jezi, kdor ga dobi v roke bodi urednik, stavec ali popravljavec. — 6. zapoved: Podpisuj vselej razločno celo ime in naslov pod svoja pisma, ker želi kateri brat urednik s teboj občevati in ker potrebuje tvojega celega imena za verjetnost spisa. Kedar rabiš šifro ali pseudonim, podpiši spodej svoje ime, katero se nikdar ne priobči, nikomur ne ovadi.—7. zapoved: Spisuj svoje članke kolikor mogoče skrbno ogibaje se vsake preobširnosti in praznega besedovanja. Za Boga, ne začenjaj svojih člankov z Adamom in Evo ali z vstvarjenjem sveta!—8. zapoved: Pri vsakem članku pazi na žurnalistično dolgost; le glej, da ne bo zalegal več nego poldrug predal, dveh ali k večemu dveh predalov in pol!—9. Navajaj v svojih člankih vselej metrično mero in vtežo in rabi pri tem uradoma določena okrajšanja.—10. zapoved: Ljubi urednika tudi tedaj iz vsega srca, kedar je gledé izvrstnosti tvojih spisov drugačnega menenja, kakor ti; zapomni si pregovor errare humanum est, ter prizadevaj si, da pridobiš urednika z boljšimi članki za svoje menenje.—

Listnica uredništva: G. V. Gr. v Pr. Prepozno prejeli; priobčimo prihodnjič. — G. dopisniku izpod Učke v Istri: Preostro! Dobite te dni pismo. — G. dop. iz Čep. Prejeli, pa smo morali marsikaj odložiti, celó članek ob „osodi slov. uradovanja na Goriškem. — G. J. L. v L. Prosimo Vas prav uljudno, pustite nas sé Svojimi listnicami itd. pri miru, da ne postanemo zopet enkrat kosmati.

Dunajska borza.

	30 jan.		
Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gl.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72 „	60	„
Zlata renta	86 „	10	„
1860 drž. posojilo	132 „	75	„
Ackije narodne banke	839 „	—	„
Kreditne akcije	300 „	80	„
London	117 „	25	„
Srebro	— „	—	„
Napol.	9 „	36	„
C. kr. cekini	5 „	54	„
Državne marke	57 „	95	„

Javna zahvala
velečast. gosp. dr. Rojic-u v Gorici.

Iz dna svojega srca izrekam Vam v svojem in vse rodbine imenu najiskrenejšo zahvalo, da ste me v dolgi nevarni bolezni se Svojim znanjem iz z neutrudljivo skrbnostjo rešili gotove smrti.

DRAGOTIN GAŠPARI
Postojna.

Dobre, pravične, nepokažene

voščene sveče,

za katere dajejo poroštvo, iz najboljšega čistega čebelnega voska, katere izvrstno lepo in prav počasi goré, prodajata **po najnižjej ceni.**

P. & R. Seemann
v Ljubljani.

Nobena sleparija!

Pri ces. kr. zastavljavnici
na Dunaji rešene

ŽEPNE URE

po nezaslišano nizkih izjemnih cenah namreč

70 odstotkov pod kupno ceno

Razne zaloge žepnih ur, ki so bile za prodaj semkaj poslane iz najznamenitejših švicarskih tovaren, so bile položene v c. k. zastavljavnico, der so zapadle ter so po dražbenem potu pol zastonj prišle v naše roke.

Zato smo v položaji, da lahko prodamo prave zlate, sreberne in nikelnove ure, najboljše švicarske izdelke, vse proti 5letni garanciji, da le naš denar nazaj dobimo, 70 percentov pod navadno tovarniško ceno, tako da so ure skoro zastonj.

Vsaki človek, ubogi ali bogat, potrebuje ure, hatera je mnogokrat najzvestejša prijateljica in spremljevalka skozi celo življenje. Zdaj pa se ponuja ugodna prilika, ki se morda nikdar več ne povrne, omisliti si skoro za nič solidno, fino, garantirano, do minute natančno uro; **kajti naše tovarnično osebje pregleda vse ure še enkrat.** Na vsaki uri je švicarsko tovornično znamenje.

Garancija je tako zanesljiva, da se s tem javno zavezujemo, povrniti vsakemu naročniku nemudoma in brez vsake overe njegov denar.

Kdor hoče imeti **izvrstno, neverjetno ceno, za 5 let garantirano žepno uro skoro zastonj** naj pošlje nemudoma naročbo, saj vendar vsakdo lah o razame, da se ure strašno hitro razprodajo.

Razkaz žepnih ur:

Žepna cilindrica iz težkega srebro-nikelja, prav fina, na sekunde pregledana, gravirana, guilochirana, z 8 rubini, plitvim steklom, emailiranim kazalom in posebnim pokrivalom, s prav fino zlato faço-verižico; poprej je stala 12 gl., zdaj samo gl 5.50. — **Ista prav fino v ognju pozlačena, krasna, kakor vsaka zlata gl. 6.50.**

Žepna ankorca iz težkega srebro-nikelja, prav fina na minuto pregledana, gravirana, guilochirana, s 15 rubini, plitvim steklom, email. azalom in sekundnim kazavcem, z jako fino verižico iz talmi-zlata, poprej 20 gl., zdaj samo 7 gld. — Ena najboljših in izvrstniših ur. — **Ista težko v ognji pozlačena, krasno izdelana, popoln. zlati enaka samo gl. 8.50.**

Remontoir-ura iz najfinejega double-zlata, se navija pri rinčici brez ključa, obrani pod garancijo vedno zlato barvo, izvrstno na minuto vredjena, z dvojnim pokrovom, okinčanim email. kazalom in privileg. kolesjem, odlikovana kapitalna ura s talmi verižico, poprej 24 gl. zdaj samo gl. 8.50. — Teh ur je malo.

Sreberna remontoir-ura iz pravega 13 lot. srebra, od c. kr. punc. urada preskušena, se navija brez ključa, s proti-zaporom in kazalno napravo, najfineja s privilegijem, nadrobno pregledana, s plitvim steklom, email. kazalom in sekundnim kazalcem, znotraj s kristalnim pokrovom in nikelnjim kolesijem, za vsacega prezorno najboljša, najceneja in elegantnejša ura na svetu; poprejšnja cena 30 gl., zdaj samih 14 gld.

Sreberna ankorca iz pravega, od c. k. punc. urada preskušenega 13 lot. srebra s 15 rubini prav fino na sekunde pregledana, s plitvim steklem. email. kazalom in sekundnim kazalcem, zraven tega po novem elektro-galvaničnem načinu pozlačena, da je noben zlatar na svetu ne razloči od prave zlate ure, katera se navadno kupi za tako dragi denar; poprej je stala brez pozlačenja 24 gl., zdaj s pozlačenjem vred samo gl. 12.50.

Sreberna cilindrica iz pravega 13 lot. zlata, od c. k. punc. urada preskušena, z 8 rubini, natančno na minute pregledana, po novem elektro-galvaničnem načinu pozlačena, — tako da se ure te baže ne razločujejo od pravih zlatih, poprej 15 gl. zdaj samo gl. 6.50.

Ura za gospe iz pravega 14 karatnega zlata, preskušena od c. k. punc. urada, neizmerno fina, elegantna ura z najfinejo beneško zlato okolivratno fason-verižico in najfinejo žametasto škatljico, poprej 30 gl. zdaj samo gl. 19.50. Še nikdar kaj tacega.

Prava 14 karat. **zlata remontoir-ura** 40, 50 gl. najfinejo Savonette-ure, katere so stale nekdaj po 100 gl.

NASLOV:

Uhren-Ausverkauf von A. Fraiss, Rothenthurmstrasse 9,
parterre, gegenüber dem erzbischöfl. Palais. Wien.

JAKO VAŽNO
vsakteremu za oči.

Prava dr. White-jeva voda za oči od Traugott Ehrhardt-a v Grossbreitenbach-u v Turingiji (Thüringen) slovi uže od leta 1822 po celem svetu.

Dobiva se steklenica po 1 gl. v Trstu v lekarni „Carlo Zanetti“ Via nuova 27 in **v Gorici tudi v Zanetti-jevi lekarni na Travniku.**

Odlomki iz pisem: Gospodu Tr. Ehrhardt-u. Pošiljam Vam hvaležno poročilo, da se je poslana mi **prava** dr. White-jeva **očesna voda** pri meni in pri mnogih drugih na očeh bolnih kot izvrsten in naglo zdravec pripomoček sponesla, vsled česar ga vsakemu, kojega oči bolijo, živo priporočam. Schramberg 30/1 78 Ign. Rauch l. r.

Oglas!

Županstvo Banjšic sv. Duha v kanalskem okraji, razpisuje službo občinskega tajnika z letno plačo od 100 gld. Kdor želi to službo prevzeti, mora biti sposoben slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, mora zveden biti v vseh županstvenih poslih, kar naj dokaže se spričevali. Prošnje se sprejemajo do 15. februarja t. l.

Banjšice sv. Duha dne 28. jan. 1880.
Jožef Kumar, župan.

!! Skoraj zastonj !!

Zavoljo nedavno na nič prišle velike FABRIKE ZA BRITANIJA-SREBRO, odaje se sledečih 42 KOMADOV, izredno dobrih rečij od BRITANIJA-SREBRA samo za gld. 6.75, kot jedva četrti del troškov izdelovanja, tedaj skoraj zastonj, in sicer:

6 kom. vrlo dobrih **namiznih nožev,** z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi sreberno-jeklenimi ostrinami.
6 kom. jako finih **vilic,** britanija-srebro, iz jednega kosa.
6 kom. teških **žlic za jedi** od britanija-srebra.
6 kom. **žlic za kavo** od britanija-srebra, najboljše kvalitete
1 masivni **zajemalec za mleko** od brit.-srebra.
1 teški **zajemalec za juho** od britan.-srebra.
6 **podstavkov za nože** od britanija-srebra.
6 kom. **Viktorija-podstavkov,** fino cizeliran
2 krasna **nam. svečnika** od britanija-srebra.
1 salonski **namizni zvonček** od britanija-srebra srebrnega glasu.
1 **precejevalnik za čaj** od britanija-srebra, z ročkom ali vešalom.

Vseh teh 42 komadov, ki so solidno in praktično blago od britanija-srebra, ki so veljali prej gld. 25, stane zdaj vseh 42 komadov skupaj **le gld. 6.75**

42 kom. Vseh teh 42 rečij je izdelano iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, ZA KAR SE GARANTUJE.

Naslov in jedini kraj za naročila v c. k. avstro-ogerskih provincijah:

General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken!
Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse 6.

Pošilja se proti poštnemu povzetju. — Poštnina za vseh 42 komadov znaša 36 kr. v vse kraje Avstro-Ogerske.

Zanimivo oznanilo.

Razprodaja traja samo nekoliko dni.

Cene za 50% znižane.

Noben potujoči barantač nam ne more konkurencije delati sè spodej omenjenim blagom.

V štacuni, kder so poprej bratje Sandri prodajali razno obuvalo v Gorici na Travniku blizo škofije, je velika zaloga srcal, krasnih slik, malanih z oljnato barvo, oleografij predstavljajočih podobe iz narave, svetnike, osebnosti razne barve.

Kdor si želi kaj omisliti, je uljudno vabljen, da pride obiskat lepo zalogo, da se prepriča o resnici.

Anton Gregorič

„Via Ascoli“ (v Getu) štev. 18 od znotraj — v Gorici

sprejema vsako mizarsko in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem **svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij) tapecirskega blaga in srcal** po prav spodobnih cenah.

Zoper vsaki kašelj!

prsne bolesti, praskanje v goltniku, zagerljenje, zasliženje, pljuvanje krvi, naduho, oslovski kašelj, jetčni kašelj je Mayer-jev

beli prsni sirup

najzanesljiveji in najboljši domači pripomoček.
Pravi dobiva se samo pri
A. FRANZONI
Pontoni-jeva lekarnica v Gorici.

Izdavatelj in odgovorni urednik: JOŽEF ZEI. — Tiska: „Hilarijanska tiskarna“ v Gorici.